

Instrukcja przeprowadzenia skutecznej ewakuacji z budynku

1. W zakresie przedsięwzięć organizacyjnych, Dyrektor szkoły powinien:

- 1) ustalić różne warianty opuszczenia obiektu, obiektów zależne od możliwości powstania np. pożaru w poszczególnych jego częściach, uwzględniając kolejność opuszczania pomieszczeń czy kondygnacji oraz wyznaczyć osoby odpowiedzialne za przestrzeganie ustalonych scenariuszy postępowania,
- 2) ustalić miejsce koncentracji osób ewakuowanych poza budynkiem z uwzględnieniem niekorzystnych warunków atmosferycznych oraz wyznaczyć pracowników odpowiedzialnych za zapewnienie opieki nad tymi osobami,
- 3) wyznaczyć pracowników odpowiedzialnych za:
 - a. otwarcie wszystkich drzwi ewakuacyjnych,
 - b. sprawdzenie czy wszystkie osoby opuściły ewakuowany rejon,
 - c. informowanie jednostek interwencyjnych (np.: straży pożarnej, pogotowia energetycznego) o lokalizacji głównych wyłączników energii, pomieszczeń w których występują materiały niebezpieczne pożarowo, żrące, toksyczne itp.,
- 4) określić rodzaj mienia podlegający ewakuacji (urządzenia, dokumentacja, przedmioty, dzienniki lekcyjne) i miejsce ich składowania.

2. Organizacja ewakuacji.

- 1) W przypadku wystąpienia zagrożenia powodującego konieczność przeprowadzenia ewakuacji osób i mienia ze wszystkich pomieszczeń, decyzję o podjęciu ewakuacji podejmuje Dyrektor szkoły lub osoba przez niego upoważniona.
- 2) Decyzja o zarządzeniu ewakuacji musi uwzględniać informacje o zakresie ewakuacji, liczbie osób przewidzianych do ewakuacji, a także drogi, kierunki i kolejność opuszczania obiektu (kondygnacji, budynku).
- 3) Z uwagi na obecność dużej ilości młodzieży, która łatwiej niż dorośli może ulec panice, alarmowanie w wypadku pożaru winno odbywać się wyłącznie przy pomocy ustalonych sygnałów, bez zbędnych sygnałów czy okrzyków – pali się itp. Pamiętać należy, że najgroźniejszą przeszkodą w prawidłowej i skutecznej akcji ratowniczo – gaśniczej w warunkach szkoły jest zawsze możliwość wybuchu paniki, która jest następstwem nagle występującego niebezpieczeństwa
- 4) Po usłyszeniu sygnału alarmowego nauczyciele prowadzący zajęcia w klasach rozpoczynają ewakuację zgodnie z ustaleniami zawartymi w pkt 3.

3. Ewakuacja osób i mienia.

- 1) Po podjęciu decyzji o ewakuacji osób i mienia należy niezwłocznie powiadomić wszystkich pracowników, dzieci oraz osoby przebywające na terenie ewakuowanego odcinka o powstaniu i charakterze zagrożenia oraz konieczności przeprowadzenia ewakuacji.
- 2) Po usłyszeniu alarmu nauczyciel prowadzący zajęcia z daną klasą podejmuje następujące działania: Zarządza opuszczenie klasy. Polecenie uczniom należy wydawać głosem spokojnym. Nauczyciel określa jak młodzież ma opuścić zajmowane pomieszczenie: spokojnym krokiem czy wpół biegiem, zabierając ze sobą pomoce naukowe czy też bez nich. W przypadku półbiegu (używanego tylko w razie wielkiego niebezpieczeństwa), pomoce naukowe zawsze się porzuca. Następnie nauczyciel staje

koło drzwi, aby zapobiec ewentualnemu zakłóceniu porządku i opuszcza klasę ostatni, po upewnieniu się, że nikt nie pozostał w pomieszczeniu.

- 3) Młodzież winna opuszczać pomieszczenie w szyku uporządkowanym – parami. W wypadku ogłoszenia alarmu pożarowego dla szkoły w czasie przerwy w lekcjach, ewakuację klasy prowadzą wychowawcy, którzy mieli prowadzić zajęcia z daną klasą.
- 4) Wychowawcy klas (opiekunowie klas) zobowiązani są dopilnować, aby ławki w klasach stały zawsze w tych samych miejscach z zachowaniem odpowiednich przejść między rzędami. Nie wskazane jest przesuwanie ławek do samej ściany, lecz należy pozostawić taką przestrzeń, aby jedna osoba mogła przejść swobodnie.
- 5) Kierujący akcją ewakuacyjną wyznacza na poszczególnych kondygnacjach osoby odpowiedzialne za przebieg ewakuacji grup pracowników, osoby przebywające, ponadto ustala ewentualną potrzebę ewakuacji sprzętu i mienia, określając w tym celu sposoby, kolejność i rodzaj ewakuowanego mienia.
- 6) W pierwszej kolejności należy ewakuować osoby, dzieci z tych pomieszczeń, klas w których powstał pożar, lub które znajdują się na drodze rozprzestrzeniania się ognia oraz pomieszczeń, klas z których wyjście lub dotarcie do bezpiecznych dróg ewakuacji może zostać odcięte przez pożar lub zadymienie. Następnie należy ewakuować osoby poczynając od najwyższych kondygnacji. Należy dążyć do tego, aby wśród ewakuowanych w pierwszej kolejności były osoby o ograniczonej z różnych względów zdolności poruszania się, natomiast zamykać strumień ruchu powinny osoby, które mogą poruszać się o własnych siłach.
- 7) Podczas ewakuacji z pomieszczeń, uczniów należy kierować na oznaczone drogi ewakuacyjne (korytarze), a następnie zgodnie z kierunkami określonymi przez znaki ewakuacyjne, na klatki schodowe i wyjścia poza obszar zagrożony tj. na teren boiska szkolnego.
- 8) Osoby z ograniczoną zdolnością poruszania się należy ewakuować przy wykorzystaniu wózków bądź przenosić na rękach.
- 9) W przypadku blokady dróg ewakuacyjnych, należy niezwłocznie, dostępnymi środkami, np.: telefonicznie, bezpośrednio lub przy pomocy osób znajdujących się na zewnątrz odciętej strefy, powiadomić kierownika akcji ewakuacyjnej. Należy natychmiast otworzyć, wybić okna znajdujące się na korytarzu i klatce schodowej, aby wypuścić dym i zapewnić dopływ świeżego powietrza. Drzwi do pomieszczeń, z których przenika dym należy szczelnie zamknąć. Ludzi odciętych od wyjścia, a znajdujących się w strefie zagrożenia, należy zebrać w pomieszczeniu najbardziej oddalonym od źródła pożaru i w miarę posiadanych środków oraz istniejących warunków ewakuować na zewnątrz, przy pomocy sprzętu ratowniczego przybyłych jednostek Państwowej Straży Pożarnej lub innych jednostek ratowniczych.
- 10) Przy silnym zadymieniu dróg ewakuacyjnych należy poruszać się w pozycji pochylonej starając się trzymać głowę jak najniżej, ze względu na mniejsze zadymienie panujące w dolnych partiach pomieszczeń i korytarzy. Usta i drogi oddechowe należy w miarę możliwości zasłaniać chustką zmoczoną w wodzie – sposób ten ułatwia oddychanie. Podczas ruchu przez mocno zadymione odcinki dróg ewakuacyjnych należy poruszać się wzdłuż ścian, by nie stracić orientacji co do kierunku ruchu.
- 11) Ewakuacja mienia nie może odbywać się kosztem sił i środków niezbędnych do ewakuacji i ratowania ludzi. Ewakuację mienia należy rozpocząć od najcenniejszych i najistotniejszych urządzeń, dokumentacji i przedmiotów. Należy wykorzystywać wszystkie sprawne fizycznie osoby nadające się do demontażu i ewakuacji mienia.
- 12) Po wyprowadzeniu młodzieży na zewnątrz budynku szkoły nauczyciele odpowiedzialni za przeprowadzenie ewakuacji klas winni osobiście przekonać się o pełnym składzie ewakuowanej grupy. Wychowawca odpowiedzialny za grupę czuwa nad nią, aż do odwołania alarmu i otrzymania dalszych dyspozycji od dyrektora

szkoły. Samowolne oddalenie się młodzieży jest zabronione. W razie podejrzenia, że ktoś został w zagrożonej strefie, należy natychmiast zgłosić ten fakt jednostkom ratowniczym przybyłym na miejsce akcji i przeprowadzić ponowne sprawdzenie pomieszczeń budynku.

- 13) W trakcie ewakuacji nie należy zamykać drzwi w klasach na klucz, jest to niezbędne dla ponownego sprawdzenia sal lekcyjnych przez ratowników.
- 14) W przypadku przybycia jednostek Państwowej Straży Pożarnej lub innych jednostek ratowniczych w trakcie akcji ewakuacyjnej, kierujący przebiegiem akcji zobowiązany jest do złożenia krótkiej informacji o przebiegu akcji, a następnie podporządkowania się poleceniom dowódcy przybyłej jednostki taktycznej straży pożarnej.
- 15) W celu zapewnienia szybkiej i skutecznej ewakuacji osób oraz mienia, a w szczególności w przypadku konieczności ewakuacji osób niepełnosprawnych, należy dokonać oceny warunków ewakuacji w najbardziej ekstremalnych warunkach.

4. Działania profilaktyczne.

- 1) Dyrektor szkoły ustala częstotliwość i zaleca przeprowadzenie praktycznego sprawdzenia możliwości ewakuacji uczniów i pracowników w celu określenia czasu niezbędnego do opuszczenia budynku szkoły.
- 2) Zaleca się raz w roku przeprowadzenie próbnej ewakuacji szkoły z instrukcją ewakuacji.
- 3) Pracownicy szkoły zobowiązani są do dokładnego zapoznania się z niniejszą instrukcją i planem ewakuacji na wypadek pożaru.
- 4) Sprawne przeprowadzenie ewakuacji uzależnione jest od:
 - a) prawidłowego rozpoznania i oceny sytuacji,
 - b) szybkiego i prawidłowego zaalarmowania sił i środków do akcji ratowniczej,
 - c) właściwego kierowania pracownikami i osobami znajdującymi się w obiekcie na drogi ewakuacyjne, zachowując ustaloną kolejność ewakuacji,
 - d) nie dopuszczenia do paniki,
 - e) ścisłego realizowania zadań ustalonych w niniejszej instrukcji.

5. Instrukcja postępowania dla osób funkcyjnych - obowiązki osób funkcyjnych:

- 1) Do obowiązków Dyrektora szkoły lub osoby przez niego upoważnionej należą:
 - a) przyjęcie meldunku o powstałym pożarze,
 - a) udanie się na miejsce pożaru, dokonanie oceny sytuacji oraz przejęcie kierowania akcją ratowniczą do chwili przybycia jednostek Państwowej Straży Pożarnej,
 - b) w zależności od sytuacji pożarowej wydanie poleceń, a w szczególności szybkiego zaalarmowania jednostek Państwowej Straży Pożarnej i wprowadzenie ich na miejsce pożaru, mobilizacja pracowników oraz uczniów przebywających w miejscu pożaru, przeprowadzenie ewakuacji osób zagrożonych oraz mienia z zagrożonej strefy,
 - c) dopilnowanie właściwego kierowania osobami zagrożonymi na wyjścia ewakuacyjne i śledzenie osób ewakuowanych,
 - d) sprawdzenie wszystkich pomieszczeń w strefie objętej ewakuacją czy nie pozostały w niej żadne osoby,
 - e) zabezpieczenie ewakuowanych pomieszczeń przed dostępem osób postronnych,
 - f) nawiązanie współpracy z dowódcą Państwowej Straży Pożarnej,
 - g) ochrona mienia oraz zabezpieczenie terenu w czasie ewakuacji i po zakończeniu działań ratowniczo – gaśniczych przed pożarem wtórnym,
 - h) zorganizowanie opieki i pomocy ewakuowanym lub poszkodowanym,
 - i) udzielenie pomocy przy ustaleniu przyczyn i okoliczności pożaru,

- j) zabranie najistotniejszych i najcenniejszych przedmiotów z pomieszczeń zagrożonych,
- k) kierowanie ewakuowanych poza teren objęty działaniami,
- l) sprawdzenie stanu osobowego ewakuowanych osób.

6. Instrukcja postępowania dla pozostałych osób – pracowników szkoły.

Obowiązki pracowników szkoły są następujące:

- 1) Z chwilą uzyskania informacji o ogłoszeniu ewakuacji otworzyć szeroko drzwi, umożliwić przeprowadzenie szybkiej i sprawnej ewakuacji.
- 2) Pomoc w przeprowadzeniu ewakuacji, kierowanie uczniów do najbliższego wyjścia z budynku.
- 3) W sposób jasny i sprecyzowany udzielić niezbędnych informacji dowodzącemu akcją,
- 4) Wyznaczona przez kierującego ewakuacją osoba, ma ponadto obowiązek w chwili zauważenia pożaru, odciąć do obiektu dopływ energii elektrycznej głównym wyłącznikiem prądu, (pod warunkiem, że brak oświetlenia nie utrudni ewakuacji, w takim przypadku energię elektryczną należy wyłączyć natychmiast po jej zakończeniu).
- 5) W przypadku zauważenia pożaru, zadymienia lub innego niebezpieczeństwa postępować następująco:
 - a. nie narażając życia na niebezpieczeństwo podejmij gaszenie pożaru dostępnymi środkami,
 - b. powiadomić o zaistniałym niebezpieczeństwie Dyrektora szkoły lub osobę upoważnioną nie wzbudzając paniki,
 - c. opuścić pomieszczenia najkrótszą drogą kierując się do wyjścia,
 - d. zastosować się do poleceń kierującego ewakuacją,
 - e. w przypadku niemożliwości opuszczenia pomieszczenia w którym się znajduje, zamknąć drzwi i uszczelnić je mokrymi materiałami, oczekując na pomoc straży przy otwartym oknie.
- 6) W przypadku ogłoszenia ewakuacji postępować wg następujących zasad:
 - a) wyłączyć urządzenia i instalacje elektryczne,
 - b) zabrać niezbędne przedmioty, rzeczy osobiste,
 - c) opuścić pomieszczenie.
- 7) Podczas trwania ewakuacji wszyscy zobowiązani są do zachowania spokoju zdyscyplinowania i nie wzbudzania paniki,
- 8) Przestrzeganie zasad poruszania się po drogach ewakuacyjnych:
 - a) osoby znajdujące się na korytarzu poruszają się szybkim krokiem w wyznaczonym kierunku bez podbiegania, wyprzedzania, popychania, krzyku itp.,
 - c) poruszanie po drogach winno odbywać się zgodnie z kierunkiem określonym znakami (kierunek określa strzałka).
9. Przystąpić w miarę potrzeby do ewakuacji mienia odpowiednio je zabezpieczając.